

ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους ἄνδρας τῆς Ἐπαρχίας καὶ πόλεως ὡς ἐπικρατοῦσαι ἔκπαλαι, ἐκτείνονται δὲ εἰς ὅλην τὴν περιοχὴν τῆς Ἐπαρχίας καὶ Πόλεως.

Γραπταὶ συνήθειαι δὲν ὑπάρχουν, ἀλλ' ἐκτὸς τῶν προεκτεθεισῶν ἐπικρατοῦν καὶ αἱ ἐξῆς :

1^{ον} ἡ νόθεσία γίνεται χωρὶς ἔγγραφα· ὁ νόθευτὴν ἠδύνατο νὰ ἐνδύσῃ μὲ ἐν ὑποκάμισον διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν νόθεσίαν· ὅσαι νόθεσῖαι ἐγείνοντο μὲ ἔγγραφα, ἡ ἔκθεσις τούτων ἦτο ἀπλῆ, καὶ χωρὶς ἐπίσημον τινα ἐπικύρωσιν· 2^{ον} ἡ ἔκθεσις τῶν διαθηκῶν ἐπικρατεῖ συνήθεια νὰ γίνωνται ἀπὸ τὸν πνευματικὸν ἢ ἀπὸ τὸν ἱερέα τῆς Κοινότητος.

Τὰς ἀνωτέρω πληροφορίας συνταχθεῖσας μετὰ τῆς ἐνδεχομένης ἀκριβείας καθυποβάλλομεν ὑπ' ὄψιν τῆς Γραμματείας καὶ εὐσεβάστως ὑποσημειούμεθα.

Ἐν Τριπόλει τῇ 17^ῃ Ἀπριλίου 1833

Ὁ Ἐπαρχ. Εἰρηνοδίκης Τριπόλεως
(Τ.Σ.) Π: ἀναγ. ὄντιόπουλος

Οἱ Δημογέροντες
Δημήτριος Λαγοπατέλης
Α. Γ. γαλανόπουλος
(Τ.Σ.) Κω. παχαρίας
Χ. Γιανόπουλος

28. BYTINA ¹

29. KAPYTAINA ²

Ἀπολογία εἰς τὰ περὶ κληρονομίας καὶ προικὸς ζητήματα τῆς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Β. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 330 προεκδοθεῖσαν ἐγκύκλιον.

Εἰς τὸ περὶ κληρονομίας Ζήτημα α'

Ἄν ἀποθάνῃ τις ἀδιάθετος καὶ ἀφήσῃ τέκνα ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ, τὰ τέκνα

¹ Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Ν. Βέη, εἰς Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τόμ. 20 (1945), σελ. 78 ἐπ.

² Περὶ τῶν ἐθίμων τῆς Καρυνταίνης, πλὴν τῆς δημοσιευομένης Ἀπαντήσεως τῶν Δημογερόνων, ὑπάρχει καὶ ἑτέρα τοῦ Εἰρηνοδίκου Καρυνταίνης, ἣν δὲν δημοσιεύομεν, διότι δὲν προσθέτει νέον τί.

αὐτὰ κληρονομοῦν τὴν πατρικὴν τῶν περιουσίαν ἐξ ἴσου καὶ ἄνευ ἐξαιρέσεως δίδεται εἷς τε τὸν προγενέστερον καὶ μικρότερον ἀδελφόν· τοιαύτη τοπικὴ συνήθεια ἐπικρατεῖ.

Εἰς τὸ Ζήτημα Β'

Συνήθεια τοπικὴ φυλάσσεται, ἂν οἱ γονεῖς ἔχουν τέκνα ἐν ἔως τέσσερα ἢ καὶ περισσότερα· γὰρ διαθέτουν εἰς αὐτὰ τὴν περιουσίαν τῶν ὡς βούλονται, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀσκανδάλιστον μοιράζονται αὐτὴν εἰς αὐτὰ ἐξ ἴσου, λαμβάνουν καὶ αὐτοὶ τὸ χάριν ἐνδυναμίας καὶ ζωοτροφίας καὶ ψυχικῶν ἀνάλογον μέρος μέχρι ζωῆς, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν τῶν τὸ μέρος ἐκεῖνο μένει πάλιν εἰς τοὺς κληρονόμους, ὅχι ὅμως εἰς τὰς ὑπανδρευθείσας θυγατέρας. Καὶ ποτὲ δὲν ἐσιτάθη γὰρ μεταθέσθαι τὴν περιουσίαν τῶν ζῶντες ἔτι ἢ μετὰ θάνατον εἰς ἄλλους ξένους ἢ συγγενεῖς.

Εἰς τὸ Ζήτημα Γ'

Ἄν ἀποθάνῃ τις ἀδιάθετος τὴν περιουσίαν ὅλην κληρονομοῦν οἱ κατιόντες συγγενεῖς· ἂν δὲν ἔχῃ, οἱ ἀνιόντες καὶ οἱ πλάγιοι ἂν δὲν ὑπάρχουν, τότε ἡ περιουσία ἐκείνη γνωρίζομένη δημόσιος (τουρκιστὶ μαχλούλικη) ἀφίεται μὲ γνώμην ὅλης τῆς κοινότητος ἐκείνης εἰς τὰ σχολεῖα καὶ τὰς ἐκκλησίας.

Εἰς τὸ Ζήτημα Δ'

Ἄν τὸ ἀνδρόγυνον μείνῃ ἄτεκνον καὶ ὁ εἷς τῶν συζύγων ἔλθῃ εἰς θάνατον, ἐπὶ τοῦ θανάτου του διαθέττει τὴν περιουσίαν του ὡς βούλεται ἂν ἀποθάνῃ χωρὶς διαθήκην, ἡ περιουσία του μένει εἰς τὸν ἐπιζῶντα μὴ ὑπανδρευθέντα, ἐὰν ὑπανδρευθῇ ὁ ἐπιζῶν, τότε ἡ περιουσία τοῦ ἀποθανόντος δίδεται εἰς ψυχικὰ ἀδεῖα τῶν συγγενῶν, τὰ δὲ λοιπὰ μένουν εἰς τοὺς κατὰ νόμον συγγενεῖς· τὸ ἴδιον θεωρεῖται εἷς τε τὰ πράγματα τοῦ ἀνδρὸς καὶ εἰς τὴν προῖκα τῆς γυναικός.

Εἰς τὸ Ζήτημα Ε'

Ἡ περιουσία εἴτε πατρικὴ εἶναι εἴτε μητρικὴ μένει ἄνευ ἐξαιρέσεως ἐξ ἴσου εἰς τοὺς κληρονόμους.

Εἰς τὸ περὶ προικὸς Ζήτημα ΣΤ'

Οἱ γονεῖς οἱ ἔχοντες θυγατέρας χρεωστοῦν γὰρ τὰς ὑπανδρεύουν καὶ γὰρ τὰς προικίζουσιν ἀπὸ τὰς ἰδιοκτησίας τῶν δίδοντες εἰς αὐτὰς χωράφιον, ἀμπέλιον καὶ ζωντανὰ· μὲ τὸν λόγον ὅτι ἔδωκαν τὸ κληρονομικὸν τῆς δικαίωμα, καθὼς πολλοὶ γονεῖς σημειῶνουν τοῦτο εἰς τὸ προικοσύμφωνον, καὶ ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων αἱ ὑπανδρευθεῖσαι θυγατέρες δὲν δύνανται γὰρ καταβάλλουν τὴν προῖκα τῶν εἰς τὴν συνεισφορὰν τῆς κληρονομίας καὶ γὰρ μοιράσουν ἐξ ἴσου μὲ τὰ λοιπὰ ἀδελφία τὴν πατρικὴν περιουσίαν· τοιαύτη συνήθεια καὶ τάξις φυλάσσεται.

Εἰς τὸ Ζήτημα Ζ'

Ἄν οἱ γονεῖς ἀποθάνουν καὶ ἀφήσουν θυγατέρα ἀνύπανδρον, τὰ ἀρσενικὰ παιδία χρεωστοῦν γὰρ ὑπανδρεύουν αὐτὴν χωρὶς ν' ἀδικηθῇ· ἐξ ἐναντίας, τότε ἔχει τὸ

δικαίωμα ἀνοικτὸν ἢ θυγάτηρ καὶ λαμβάνει ἀκωλύτως τὸ ἀνῆκον μερίδιόν της ἐκ τῆς πατρικῆς περιουσίας καθὼς καὶ χρέος, ἂν ὑπάρχη, καὶ ὑπανδρεύηται.

Εἰς τὸ Ζήτημα Η΄

Ἡ προῖξ συνεσιῶτος τοῦ γάμου μένει ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ἀνδρός, ἀλλ' ὥς κτῆμα ἀνεκποιήτον. Καὶ οὔτε ὁ ἀνὴρ δύναται νὰ ἐκποιήσῃ οὔτε ἡ γυνὴ ἄνευ τῆς κοινῆς συγκαταθέσεως καὶ τῶν δύο· ἀνάγκης δὲ συμπεσούσης, τότε κατὰ συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρογύνου ἐκποιεῖται ἡ προῖξ ἢ μέρος, ἀλλὰ δι' ἀδείας ἐγγράφου εἰς τὸ πωλητήριον καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀνδρός· ἄλλως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ ἐκποιήσῃ μὲ μόνον τὸν λόγον τῆς γυναικός, καὶ οὐχὶ παρόντων ἄλλων, ἢ ἐκποιήσις ἐκείνη γνωρίζεται ἄκυρος καὶ τὸ ἐκποιηθὲν πρᾶγμα ἐπιστρέφεται εἰς τὴν γυναῖκα.

Δι' ὅλα ταῦτα τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα τοιαύτη συνήθεια ἐπεκράτησεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι σήμερον.

Εἰς τὰς κοινότητας ἐν γένει τῆς Ἑπαρχίας ταύτης διαφυλάττονται ὡς νόμου κεφάλαια καὶ τὰ ἐφεξῆς ἔθιμα.

Ἐὰν ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἄγαμος καὶ ἀφήσῃ περιουσίαν, ἡ περιουσία ἐκείνη κληρονομεῖται ἐξ ἴσου ἀφ' ὅλα τὰ ἀδέλφια ἀρσενικά καὶ θηλυκά, καθὼς καὶ ἀπὸ τὰ ὑπανδρευμένα θηλυκά, ὅποταν δὲν ζῶσιν οἱ γονεῖς τοῦ ἀποθανόντος ἐκείνου· εἰ δὲ καὶ ζῶσι, τὸν κληρονομοῦν οἱ γονεῖς· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐκτείνεται εἰς ὅλα τὰ χωρία, καθότι εἷς τινα ἐπικρατεῖ συνήθεια νὰ μὴν λαμβάνουν αἱ ὑπανδρευμέναι θυγατέρες ἀπὸ τὴν περιουσίαν τοῦ ἀποθανόντος ἀγάμου ἀδελφοῦ των.

Τὸ νὰ διορίζουν φύλακας τῶν χωραφίων καὶ ἀμπελῶν μὲ γραπτὴν ἄδειαν, δυνάμει τῆς ὁποίας οἱ φύλακες ἐκεῖνοι τὰ μὲν χονδρικά ζῶα νὰ φυλακώνουν ὅταν τὰ πιάνουν εἰς τὰ χωράφια, τὰ δὲ γουρουνία, πρόβατα νὰ σφάζουν καὶ τὰ σκληλιὰ μετὰ πρῶτην καὶ δευτέραν εἰδοποίησιν νὰ τὰ σκοτώνουν, ἡ γραπτὴ ἄδεια ἐκείνη λογίζεται ὡς τοπικὸς νόμος καὶ ἐπικρατεῖ μέχρι τῆς σήμερον.

Τὸ νὰ διορίζουν ἐπιτρόπους εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ἐκκλησίας, οἵτινες ὀφείλουν κατ' ἔτος νὰ δίδουν λογαριασμόν.

Τὸ νὰ δανείζονται οἱ μεγαλείτεροι τοῦ χωριοῦ ἐκείνου δι' ἀνάγκην τοῦ χωρίου, ἀλλὰ μὲ τὴν θέλησιν ὅλων τῶν κατοίκων καὶ νὰ δίδουν λογαριασμόν διὰ ποίαν ὑπόθεσιν ἐξοδεύονται τὰ χρήματα· τοιαύτη συνήθεια ἐπεκράτει ἐπὶ Τουρκίας. Οἱ τότε λεγόμενοι (προεσιῶται) δημογέροντες εἶχον τοιαύτην ἄδειαν τῆς κοινότητός των· ἐδανείζοντο ἐν ὀνόματι τῆς κοινότητός των καὶ ἐνίοτε διὰ τὸ ἀθέλητον τοῦ δανειστοῦ ἐπ' ὀνόματί των καὶ ἐννοοῦντο διὰ λογαριασμόν τῆς κοινότητος.

Τὸ νὰ θεωροῦν τὰς ζημίας ἀμπελῶν καὶ χωραφίων, νὰ παχτώνουν τὴν ζημίαν, νὰ ὑποχρεώσουν τὸν ζημιωτὴν νὰ πληρώσῃ, καὶ εἰς περίπτωσιν παρακοῆς, νὰ διευ-

θύνουν τὸν παρακούσαντα εἰς τὴν τοπικὴν ἀρχὴν νὰ παιδεύηται ὡς παρήκοος τῆς τοπικῆς ἐκείνης ἀποφάσεως.

Τὸ νὰ προβάλλουν κοινῇ τῇ γνώμῃ εἰς τὸν ἀρχιερέα τοῦ τόπου ἄνδρα ἄξιον τῆς ἱερωσύνης, διὰ νὰ χειροτονεῖται ἱερεὺς.

Τὸ νὰ διορίζουν πνευματικὸν μὲ τὴν συγκατάθεσιν καὶ τοῦ ἀρχιερέως διὰ νὰ ἐξομολογῶνται οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ἐκείνου καὶ νὰ πληρώνουν τὸν πνευματικὸν, εἴτε κατὰ συμφωνίαν κοινὴν εἴτε κατὰ πληρωμὴν μερικὴν.

Ἐν Καρυταίνῃ

τὴν 21 Μαΐου 1833

Οἱ Δημογεῖ.

Πᾶνος Ἀναγνωσιόπουλος

Ὁ Γραμματεὺς

Π. Π. Θεοδώρου

30. ΣΤΕΜΝΙΤΣΑ

Συνήθεται ἀπηρχαιωμέναι τῆς Κωμοπόλεως ἡμῶν Στεμνίτις κατὰ συνέπειαν τῶν ζητημάτων τῆς Σ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματ. τῆς Ἐπικρατείας.

Ὡς πρὸς τὸ 1^{ον} Ζήτημα περὶ κληρονομιῶν.

Ἐὰν ὁ πατὴρ τελευτήσῃ ἀδιάθετος ἔχων τέκνα ἄρρενα καὶ θήλη, λαμβάνουσι τὸν τόπον τοῦ πατρὸς τὰ ἄρρενα ἢ τὸ ἄρρεν ὡς πρὸς τὴν φροντίδα τοῦ νὰ ὑπανδρεύσωσι τὴν ἀδελφὴν ἢ τὰς ἀδελφάς των, εἴτε ἄφησε πρὸς αὐτὰ ὁ πατὴρ περιουσίαν εἴτε μὴ· μετὰ δὲ τὴν ῥηθεῖσαν ὑπανδρείαν, τὰ ἄρρενα μερίζουσι τὴν μένουσαν ἐλευθέραν πατρικὴν των περιουσίαν κατὰ πρόσωπον καὶ κατὰ κεφαλὴν χωρὶς καμμίαν ἡλικίας διάκρισιν.

Ὡς πρὸς τὸ 2^{ον}

Ὁ πατὴρ ἐν ὅσῳ ζεῖ εἶναι ἀπεριόριστος δεσπότης τῶν ὑπαρχόντων του, δύναται δὲ ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ ἀναγκῶν του νὰ ἀπαλλοτριώσῃ εἴτε πολὺν εἴτε ὀλίγον εἴτε καὶ τὸ ὅλον τούτων, χωρὶς παρατήρησιν τοῦ νὰ παρακρατεῖ διὰ τὰ τέκνα του τὸ κατὰ νόμον ὀφειλόμενον φαλκίδιον· μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του ἢ μένουσα περιουσία μεταβαίνει εἰς τὰ τέκνα αὐτοῦ (ὡς εἰς τὸ 1^{ον} ζήτη.), εἰς τὰ ὅποια μεταβαίνουν καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἔμελλε νὰ πληρώσῃ ἐκ τῆς ἰδίας περιουσίας. Ἐν περιπτώσει δὲ ἀποδεδειγμένης ἀγνωμοσύνης καὶ ἀχαριστείας τῶν τέκνων ὡς πρὸς τοὺς γονεῖς, τότε ἡ συνήθεια διαδέχεται τὸν νόμον καὶ οἱ γονεῖς ἀφήνουν τὰ ὑπάρχοντά των εἰς τὸν ὅστις ἤθελε περιποιηθῇ αὐτοὺς καὶ περιθάλην ἐν καιρῷ τῆς ἀδυναμίας των, εἴτε συγγενὴς εἴτε ξένος ἤθελεν εἶναι ὁ τοιοῦτος.

